

Föreningen Islandssamlarna
c/o Tore Runeborg
Birger Jarlsgatan 66
114 20 Stockholm

Rapport december 1975 24

Nu är det snart Jul igen och föreningens styrelse och redaktion ber att få önska alla kära Islandssamlare, från såväl när som fjärran en verkligt God Jul och Ett Gott År med mycket Nytt (till samlingen)!

Vår höstauktion, där Du får resultaten som bilaga, gick mycket bra. Utbudssumman var 37.000 fördelad på 180 objekt. Av dessa såldes 131 objekt för c:a 28.000 kronor.

En liten julklapp delar föreningen ut i år, om vilken Du får läsa mer nedan.

Någon större frågvishet tycks inte medlemmarna lida av, ännu har ingen låtit höra av sig. På föreningsmötet i Stockholm ställdes dock frågan: "Vad är Bernupplagan?" av en av de närvarande. Då vi tycker den är av rätt allmänt intresse får Ni svaret under rubriken "Frågor och svar".

Hej då!

Sekreteraren

Jónas
Hallgrímsson

Från Island har nått oss det smärtsamma budskapet att vår medlem Jónas Hallgrímsson har avlidit. Jónas Hallgrímsson har under en lång tid varit en av förgrundsgestalterna inom isländsk filateli. Han har bland mycket annat varit ordförande för Félag Frímerkjasafnara och i denna funktion varit en av de ledande vid tillkomsten av den isländska handboken. För vår förening var han en trogen vän, som ofta hjälpte oss med råd och dåd, icke minst i samband med vår förenings resor till Island. Sverige besökte han senast i samband med Stockholmia 1974, och många av våra medlemmar hade då glädjen att få träffa honom. Han var en man med stor personlig utstrålning, vänfast och glad. Hans minne kommer att leva i både Island och Norden i övrigt.

Vårens
sammanträden

Stockholmsavd. möts som tidigare hos Tony Bjellefors, Birger Jarlsgatan 62, 5tr, kl. 19.30 på följande dagar:

tisdagen 13 januari
tisdagen 17 februari (årsmöte)
torsdagen 18 mars
onsdagen 21 april
tisdagen 11 maj

Islandsklubben i Göteborg

2:a och 4:de onsdagen i månaden på Hantverket.

Landsorts-
lotteriet

Denna gång var det en av våra utländska vänner som vann, nämligen nr 418 Gene Cass, Bramhall, Stockport, England. Gene är medlem för första året, så nog hade han lite extra tur. I think you are lucky, Gene. Congratulations!

Frågor och
svar

Vår nya avdelning i rapporterna, som aviserades i förra numret, börjar här. Vi uppmanar alla som har frågor att ställa att komma in med dem.

Fråga

I Facit-katalogen (s. I-6 i senaste upplagan) talas om "Bernupplagan" och "originalmärken för Bernupplagan". Vilka märken ingår i "Bernupplagan" och "originalmärkena" och på vilka grunder har man kunnat fastställa de senares upplaga till "104 satser"?

Svar

Vi skall i detta svar också rekapitulera litet av vad Facit nämner om dessa märken.

När Í GILDI-påtrycken gjordes, var det 18 valörer som fick påtryck, nämligen allmänna frimärken på 3, 4, 5, 6, 10, 16, 20, 25, 40, 50 och 100 aur samt tjänstefrimärken på 3, 4, 5, 10, 16, 20 och 50 aur.

Vid detta tillfälle förbisåg man att iakttaga den gällande bestämmelsen att till Världspostföreningen i Bern skulle ett visst antal exemplar av alla nya frimärken insändas. (Dessa märken sprids från Bern till de olika ländernas postverk, som därigenom får information om frimärkenas utseende i alla länder.) Vissa utländska postverk gjorde därför efter någon tid reklamationer. Hur skulle man nu förfara? Det fanns inga märken till hands för ändamålet, vare sig med eller utan påtryck, kvar i Reykjavík. Resultatet blev att Thieles tryckeri i Köbenhavn beordrades att göra nytryck av själva "grundmärkena", alla 18 valörerna. Tandningen blev därvid genomgående 12 3/4. Eftersom tryckeriet vid denna tid (1904) hade övergått till papper med vm "ny krona", dvs. det som användes för Christian IX-märkena, fick också nytrycket detta papper och vm. Dessutom kom färgerna att avvika en del från de tidigare märkenas. Den beställda nytrycksupplagan bestod enligt uppgift av 50 ark av varje valör. Detta parti skickades därefter till Reykjavík, där även denna gång Félagsprentsmidjan verkställde Í GILDI-påtrycket i trycksats om 50 enheter. Eftersom flera märken tryckts än som behövdes för Bern, lämnades en del ark utan påtryck. Dessa ark infördes med postverkets arkiv i Reykjavík.

De 18 påtryckta märkena listas i Facit som nytryck under nr 44, 49, 50, 53, 54, 57, 58, 59, 60, 61 och 62 samt Tj. 18, 20, 21, 22, 23, 24 och 25.

De 18 icke påtryckta märkena listas i Facit som nytryck under nr 19 (i detta fall finns ett feltryck i facit 1975-1976), 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30 och 31 samt Tj. 7, 9, 10, 11, 12, 13 och 14.

(Katalogpriset i Facit för hel sats är i förra fallet 18 x 125 = 2.250 kr och i senare fallet 18 x 275 = 4.950 kr)

Enligt vad han själv berättat påträffade den danske civilingenjören och filatelisten E. Lundgaard, som under 1950-talet företog forskning i postverkets arkiv i Reykjavík och samtidigt en uppordning av arkivet, de kvarliggande arken av de icke påtryckta Bernmärkena (alltså "originalmärkena") och fann f.ö. att de sammanblandats med kvarliggande andra äldre ark. Han gjorde postverkets ledning uppmärksam på förhållandet och föreslog särskild förvaring av dessa märken, så att de icke skulle kunna komma på villovägar.

För sitt arbete med arkivet och för sina forskningar i Í GILDI-upplagan, bl.a. innefattande plåtning av alla påtryckssatserna, fick Lundgaard sedan av postverket som gåva mottaga ett 100-ark av vardera av de 18 valörerna. Eftersom han senare sålde dessa och de delades och kom ut i handeln, kom sålunda 100 kompletta satser ut.

Återstående 4 satser av de i Facit nämnda 104 hänför sig till ett 4-block av varje valör, som vid ett senare tillfälle av isländska postverket tilldelades en annan känd dansk civilingenjör och filatelist.

Förutom här nämnda kompletta satser finns det emellertid ute spridda exemplar av originalmärkena, som enligt Bernhard Beskows uppgift påträffas då och då i samlingar. De har troligen sipprat ut tidigare, antingen från Köbenhavn eller från Reykjavík. Dessutom känner man till kvartsark av 4 valörer (2 av allmänna frimärken och 2 av tjänstefrimärksvalörer). Isländska postverkets arkiv innehåller ytterligare ark av originalmärkena av nytrycket, okänt hur många.

Helark av
skilling-
märkena

Samlar Du helark av skillingmärkena? I så fall, bered Dig på en chock. Antalet kända bevarade sådana helark har nämligen nyligen avsevärt ökat.

Vid en auktion i London år 1965, då fyra skillinghelark utbjöds (ett vardera av 4 och 8 skilling fintandat, 16 skilling grovtandat och tjänste 4 skilling grovtandat) betecknades samtliga som unika, dvs. enda kända (i varje fall utanför isländska postverkets samlingar). Sedermera har under årens lopp ytterligare ett par ark dykt upp, bestående av 4 skilling fintandat.

En stor sensation är därför att i tyska firman Ebels novemberauktion i år utbjöds inte mindre än 11 ark skillingar, varav tydligen inget är identiskt med de tidigare kända. Det rörde sig om följande märken

4	skilling	fintandat	4	ark
8	"	"	2	"
16	"	grovtandat	2	"
4	"	tjänste grovtandat	3	"

Enligt auktionsfirmans beskrivning gällde det ett "hittills försvunnet bestånd" - vad nu detta kan betyda - och man försäkrade att dessa ark är hela "fyndet".

Arken bjöds ut i en enda post till utropspris DM 165.000 (inkl. provisionstillägg av 13 % skulle detta bli DM 186.500 eller i svenska pengar 317.000 kr), vilket dock uttryckligen förklarades ej vara ett minimipris. Värdet räknat efter Facits fyrblockspriser är c. 540.000 kr.

När detta skrivs vet vi ej om posten såldes och i så fall till vilket pris.

Nya medlemmar:

Nr	Namn	Adress	Telefon		Samlar specialintr.
			Bostaden	Arbetet	
422 S	Hillebrink, Hans Kamrer	Andebodavägen 265 175 43 JÄRFÄLLA	0758/ 108 11	0758/ 82 02 95	I, D
423 S	Borg, Harry Ingenjör	Brännkyrkagatan 91 ^{VII} 117 23 STOCKHOLM	08/ 68 19 74	08/ 18 80 40	Ix
424 S	Slånhammar, Per	Runbrovägen 33 190 60 BÅLSTA	-	0171/ 540 50	I
425 G	Broomé, Tommy Herr	Bäckeforsgatan 9 431 38 MÖLNDAL	031/ 20 10 85	031/ 40 21 33	I, G, 110
214 G	Ek, Rolf Ingenjör	Sörgårdsvägen 112 436 00 ASKIM	031/ 28 40 75	-	I,G,F,D,S, 170
426 S	Wennerhorn, Karl Otto Civilingenjör	Stopvägen 103 161 43 BROMMA	08/ 26 78 23	08/ 11 74 33	Ix,Gx före 1938, 192
427 G	Brand, Erland Konstnär	Carl Grimbergsg. 10 411 28 GÖTEBORG	031/ 41 47 80	-	
428 G	Påhlman, Bengt Ingenjör	Rödgatan 41 421 65 V.FRÖLUNDA	031/ 28 31 11	-	
158 G	Arvidsson, Bengt Köpman (Återinträde)	Box 9040 300 09 HALMSTAD	-	035/ 12 69 15	I, 154, 155
429	Fernström, Bengt Ingenjör	Vivallaringen 6 A 703 70 ÖREBRO	019/ 11 35 79	019/ 70960/61	I

New York
1939-40

Vår ständigt flitige Per V.A. Hanner har åter översatt ett intressant avsnitt ur Handbók um Íslenzk Frímerki som medföljer som bilaga.

Julkapp

En del av Er får med detta meddelande tillsänt en liten julkapp från föreningen och ordförande Bernhard, nämligen ett blått propagandamärke till olympiaden 1948.

Med en rapport som sändes ut den 1 mars 1971 medföljde samma märke till dem som då var medlemmar. Högsta nummer i föreningen synes då ha varit 222. Denna gång får alla med högre nummer än 222 märket och dessutom de med lägre nummer, som inte den gången var med i föreningen (alltså de som då hade utträtt men senare återvänt till faderstjället och återfått sina gamla låga nummer). Skulle det vara någon som hamnat på mellanhand och varken fått märket nu eller 1971 - sänd en rad till sekreteraren, så skall vi skicka märket.

Årets julkapp har möjliggjorts genom att vi dels hade 100 ex. kvar 1971 efter utsändningen, dels fått en donation från Bernhard Beskow på ytterligare 100 st.

Utan att förringa värdet av donationen bör vi för säkerhets skull påpeka, att märket icke har något stort värde.

Propagandamärket bör skiljas från den liknande frimärksessay, som finns beskriven i Facit 1969, s. I-49, och avbildad där. Essayen har brun grundfärg, är försedd med snett påtryck nedtill på två rader WATERLOW & SONS LTD/SPECIMEN och har ett runt genomstansat hål nedtill t.v. Essayen finns i perf. 12 1/2 och otandad. (Efter nedläggningen av Waterlow's frimärkstryckeri utförsåldes ett litet antal av dessa essayer genom Robson Lowe Ltd i London till priser c. 50 kr/st, något dyrare för de tandade än de otandade. Deras värde i dag är vars och ens ensak. Några ex. har funnits med och sålts på våra senaste auktioner.)

Bilagor:

Resultatlista från auktionen den 26 november.
Världsutställningen i New York 1939.
Olympiamärke (endast en del medlemmar, se ovan)